

דף צט

קנת. כרובים שעשה שלמה — ממה היו עשויים, כיצד היו עומדים ומהי מידתם?

הכרובים שעשה שלמה היו מעץ שמן מצופין זהב, עומדים על רגליהן בקרקע הבית (מחוברין לו. ע' ריעב"ץ), אחד מימין הארון ואחד לשמאלו — בצד מערב, (רשב"ם). ויש שיטות חלוקות בדבר — ע' בתוס' לעיל כה. בשם ריעב"א; 'מנחת חינוך' צה, יג), ובכנפים פרושות, קצה כנף האחד נוגע בכותל הצפוני של קדש-הקדשים, וכנף חברו המרוחק מגיע לכותל דרומי. (ואפשר שעמדו בקו אלכסוני ולא ישר, או בשני קוים אלכסוניים הנפגשים באמצע. ע' מהרש"א).

לדעה אחת היו פני הכרובים איש אל אחיו — בזמן שישראל עושיין רצונו של מקום, ובזמן שאין עושיין — פניהם לבית. לדעה אחרת היו פונים איש אל אחיו ומצודדים לבית, כתלמיד הנפטר מרבו. (וגם דמותם כדמות תינוקות של בית רבן). משך כל כנף — חמש אמות. הכנפים, אפשר שהיו כמבנה של כנפי תרנגולים, המקורבים זה לזה ממעל לגוף, ואפשר שהיו מכופפין מעט, ואפשר שהכנפות הפנימיים שהגיעו זל"ז, היו משופלים ופרושים זה על זה מעט.

גובה הכרובים עשר אמות, (שליש מגובה הבית), ומקום הכרובים אינו מן המדה.

דפים צט — ק

קנט. א. מי שהיתה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו, נטלה ונתן להם מן הצד — מה דינו?

ב. רבים שבררו דרך לעצמם בשדה של פלוני — האם מה שבררו בררו?

ג. האם 'הילוך' קונה?

א. מה שנתן נתן, ושלו לא הגיעו, (לפי שמיצר שהחזיקו בו רבים אסור לקלקלו, וגם את שלו הפסיד משום קנס. רשב"ם), שהרי נתנתו רעה ופוגעת בחלק מן האנשים, שמחמת עליהם את הדרך (רב אשי), או משום גזרה שמא יתן להם דרך עקלתון. (ר"ז משמיה דרבא). ולדעת רב משרשיא מדובר כשנתן דרך עקלתון, אבל בלא"ה — הגיעו. (בעל המאור כתב שלהלכה מה שנתן — לא נתן, אלא חוזר אליו, שהרי זו מחילה בטעות. ורק לדעת ר' אליעזר (שמשתנה אליביה) מה שנתן נתן. ואולם שאר הפוסקים חולקים על שיטה זו).

ב. רבי אליעזר אמר: מה שבררו בררו. ולפי דעה אחת מדבר כשאבדה להם דרך באותה שדה. ולפי דעה אחרת מדבר כשלא אבדה דרך וקונה בהליכתם, (ומזה ששתק ולא מיחה משמע שמחל. מפרשים), אלא שלדעה זו אין הלכה כר"א.

ג. לר' אליעזר, הילוך קונה. ולרבנן — אינו קונה אלא במעשה 'חזקה' המועיל לקרקע וכדו'. (והלכה כחכמים. חו"מ קצב, ט). מלבד בשביל של כרמים שאינו עשוי אלא להילוך — הילוך מועיל לקנותו לכל הדעות.

דף ק

קס. כיצד סדר 'מעמד ומושב' שעושיין אחר המיתה, ומהם פרטי הלכותיו?

סדר מעמד ומושב שעושיין על המת — במקום שנהגו בלבד — כך הוא: בחזרתן מן הקבר הולכין מעט ויושבים לנחם האבל, לספר בשבחי המת וכדומה, ולהרבות בבכי ולתת איש אל לבו לשוב בתשובה — כי חיי האדם הבל המה. ואומר להם עמדו יקרים עמדו, והולכים מעט, וחוזרים ויושבים ('שבו יקרים שבו'), ואומר לפניהם דברים